

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 4 Σεπτεμβρίου 2023
(OR. en)

12574/23

**Διοργανικός φάκελος:
2023/0307 (COD)**

**MI 708
CODEC 1520**

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	1 Σεπτεμβρίου 2023
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2023) 502 final
Θέμα:	Πρόταση ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την τροποποίηση και τη διόρθωση της οδηγίας 2005/36/ΕΚ όσον αφορά την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη που έχουν πραγματοποιήσει εκπαίδευση στη Ρουμανία

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2023) 502 final.

συνημμ.: COM(2023) 502 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 1.9.2023
COM(2023) 502 final

2023/0307 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για την τροποποίηση και τη διόρθωση της οδηγίας 2005/36/ΕΚ όσον αφορά την
αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική
περίθαλψη που έχουν πραγματοποιήσει εκπαίδευση στη Ρουμανία**

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Η ταχεία και αποτελεσματική αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων για την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα είναι καίριας σημασίας για να παραγάγουν οι θεμελιώδεις ελευθερίες της εσωτερικής αγοράς αποτελέσματα για τους πολίτες της ΕΕ. Η οδηγία 2005/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ («οδηγία για τα επαγγελματικά προσόντα») καθορίζει τους κανόνες σχετικά με τη διασυννοριακή αναγνώριση των προσόντων για την πρόσβαση σε νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, καθώς και τις ελάχιστες απαιτήσεις εκπαίδευσης για διάφορα επαγγέλματα, συμπεριλαμβανομένου αυτού των νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη.

Σύμφωνα με την οδηγία για τα επαγγελματικά προσόντα, τα κράτη μέλη υποχρεούνται, κατόπιν αίτησης του κατόχου και χωρίς πρόσθετες προϋποθέσεις, να αναγνωρίζουν τα προσόντα των νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη τα οποία κατέχουν πολίτες της ΕΕ και τα οποία πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις της οδηγίας, εφόσον οι οικείοι τίτλοι εκπαίδευσης απαριθμούνται στο σχετικό παράρτημα. Οι εν λόγω τίτλοι αφορούν κατάρτιση που ξεκίνησε μετά την ημερομηνία αναφοράς, η οποία συνήθως αντιστοιχεί στην ημερομηνία προσχώρησης στην ΕΕ της χώρας στην οποία αποκτήθηκε το προσόν. Επιπλέον, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να αναγνωρίζουν ορισμένα προσόντα που δεν πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις εάν ο αιτών μπορεί να αποδείξει συγκεκριμένο αριθμό ετών επαγγελματικής εμπειρίας, όπως ορίζεται στις διατάξεις για τα κεκτημένα δικαιώματα. Τέλος, για όσους δεν μπορούν να επωφεληθούν από καμία από τις δύο αυτές δυνατότητες, εφαρμόζεται, καταρχήν, το γενικό σύστημα αναγνώρισης. Στο πλαίσιο του συστήματος αυτού, εάν υπάρχουν ουσιαστικές διαφορές μεταξύ των προσόντων του αιτούντος και εκείνων που απαιτούνται στο κράτος μέλος υποδοχής οι οποίες δεν μπορούν να καλυφθούν από τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες που απέκτησε ο αιτών στο πλαίσιο της επαγγελματικής εμπειρίας του ή μέσω διά βίου μάθησης, το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να απαιτήσει από τον αιτούντα αντισταθμιστικά μέτρα με τη μορφή δοκιμασίας επάρκειας ή πρακτικής άσκησης προσαρμογής πριν παράσχει πρόσβαση στο νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα. Εάν ο πολίτης της ΕΕ δεν μπορεί να επωφεληθεί από κανένα καθεστώς αναγνώρισης δυνάμει της οδηγίας 2005/36/EK, η αίτηση πρέπει καταρχήν να αξιολογείται από το κράτος μέλος υποδοχής σύμφωνα με τους κανόνες της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ (ΔΕΕ).

Η οργάνωση της αναγνώρισης των προσόντων των νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη κατά τη διάρκεια της προσχώρησης στην ΕΕ είναι μια πολύπλοκη διαδικασία. Περιλαμβάνει την προσαρμογή των υφιστάμενων προγραμμάτων κατάρτισης ώστε να διασφαλίζεται ότι, από την ημερομηνία προσχώρησης, οι σπουδαστές μπορούν να εγγραφούν μόνο σε συμμορφούμενα μαθήματα κατάρτισης. Επιπλέον, τα πρόσωπα που ξεκίνησαν μη συμμορφούμενη κατάρτιση πριν από την ημερομηνία αναφοράς θα πρέπει να συμμορφώνονται με πρόσθετες απαιτήσεις προτού μπορέσουν να επωφεληθούν από τη διασυννοριακή αναγνώριση.

Για να διευκολυνθεί η αναγνώριση των προσόντων νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη, των οποίων τα προσόντα δεν πληρούσαν τις ελάχιστες απαιτήσεις εκπαίδευσης

¹ Οδηγία 2005/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (ΕΕ L 255 της 30.9.2005, σ. 22).

κατά την προσχώρηση, η Ρουμανία θέσπισε πρόγραμμα αναβάθμισης μετά από σύσταση που εισήχθη στην αιτιολογική σκέψη 36 της οδηγίας 2013/55/ΕΕ με την οποία τροποποιήθηκε η οδηγία 2005/36/ΕΚ.

Η Ρουμανία εισήγαγε το πρόγραμμα με το κοινό διάταγμα αριθ. 4317/943/2014 του υπουργού Εθνικής Παιδείας και του υπουργού Υγείας². Το πρόγραμμα εγκρίθηκε από τον ρουμανικό σύλλογο νοσοκόμων, μαιών και ιατρικών βοηθών και με το διάταγμα αριθ. 5114/2014³ του υπουργού Εθνικής Παιδείας.

Πριν από την έναρξή του προγράμματος, το περιεχόμενό του συζητήθηκε με την Επιτροπή και με εμπειρογνώμονες των κρατών μελών. Οι εμπειρογνώμονες ανέλυσαν την κατάρτιση που παρέσχε η Ρουμανία στο παρελθόν σε επίπεδο μεταδευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, προκειμένου να προσδιορίσουν τον βαθμό στον οποίο το επίπεδο αυτό πληρούσε τις ελάχιστες απαιτήσεις της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα. Στη συνέχεια, σχεδιάστηκαν μαθήματα αναβάθμισης για την κάλυψη των κενών που εντοπίστηκαν. Για την υλοποίηση του προγράμματος αναβάθμισης σε μεταδευτεροβάθμιο επίπεδο, διοργανώθηκαν, από το ρουμανικό Υπουργείο Εθνικής Παιδείας, το Υπουργείο Υγείας, τον ρουμανικό σύλλογο νοσοκόμων, μαιών και ιατρικών βοηθών και την εθνική επιτροπή διαπίστευσης νοσοκομείων, οκτώ συνεδρίες «κατάρτισης του εκπαιδευτή» με εμπειρογνώμονες από διάφορα κράτη μέλη μεταξύ του 2013 και του 2014.

Το πρόγραμμα αναβάθμισης ξεκίνησε το ακαδημαϊκό έτος 2014/2015. Σύμφωνα με το ρουμανικό Υπουργείο Παιδείας και Έρευνας, 23 απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και περισσότεροι από 3 000 απόφοιτοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είχαν ολοκληρώσει το πρόγραμμα έως το τέλος του ακαδημαϊκού έτους 2018/2019.

Η Ρουμανία παρουσίασε στα κράτη μέλη την υλοποίηση του προγράμματος αναβάθμισης στο πλαίσιο της ομάδας συντονιστών για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων τον Μάρτιο και τον Μάιο του 2018.

Η οδηγία για τα επαγγελματικά προσόντα, όπως ισχύει επί του παρόντος, δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη υποδοχής να αναγνωρίζουν αυτόματα τα προσόντα των νοσοκόμων που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα αναβάθμισης. Οι υφιστάμενοι κανόνες υποχρεώνουν απλώς το κράτος μέλος υποδοχής να θεωρήσει το πρόγραμμα αναβάθμισης ως τίτλο πρόσθετων δεξιοτήτων και γνώσεων που αποκτήθηκαν κατά περίπτωση στο πλαίσιο της διαδικασίας αναγνώρισης βάσει του γενικού συστήματος. Ωστόσο, η Επιτροπή εξετάζει αναθεώρηση των διατάξεων της οδηγίας σχετικά με τα κεκτημένα δικαιώματα για τους Ρουμάνους νοσοκόμους μετά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος αναβάθμισης. Η αξιολόγηση αυτή δημοσιεύθηκε σε έκθεση της Επιτροπής στις 11 Μαΐου 2020⁴.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή προτείνει στοχευμένη τροποποίηση των κανόνων για τα ιδιαίτερα κεκτημένα δικαιώματα που ορίζονται στο άρθρο 33(α) της οδηγίας 2005/36/ΕΚ, προκειμένου

² Κοινό διάταγμα αριθ. 4317/943/2014 του υπουργού Εθνικής Παιδείας και του υπουργού Υγείας, της 11ης Αυγούστου 2014, σχετικά με την έγκριση του ειδικού προγράμματος αναβάθμισης της αρχικής εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη η οποία αποκτήθηκε πριν από την 1η Ιανουαρίου 2007 για αποφοίτους μεταδευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Επίσημη Εφημερίδα της Ρουμανίας φύλλο 624, της 26ης Αυγούστου 2014).

³ Διάταγμα αριθ. 5114/2014 του υπουργού Εθνικής Παιδείας σχετικά με την έγκριση της μεθοδολογίας οργάνωσης, διεξαγωγής και ολοκλήρωσης του ειδικού προγράμματος αναβάθμισης της αρχικής εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη η οποία αποκτήθηκε πριν από την 1η Ιανουαρίου 2007 για αποφοίτους μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Επίσημη Εφημερίδα της Ρουμανίας φύλλο 5, της 6ης Ιανουαρίου 2015).

⁴ COM/2020/191 final και SWD/2020/79 final.

να διευκολυνθεί η διαδικασία αναγνώρισης των νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη οι οποίοι έχουν ολοκληρώσει το ρουμανικό πρόγραμμα αναβάθμισης. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή προτείνει οι εν λόγω νοσοκόμοι να απολαύουν αναγνώρισης βάσει ιδιαίτερων κεκτημένων δικαιωμάτων χωρίς να απαιτείται απόδειξη επαγγελματικής εμπειρίας.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Θεσπίστηκαν ιδιαίτερα κεκτημένα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας παρακολούθησης προγράμματος αναβάθμισης, για Πολωνούς νοσοκόμους και μαίες που ξεκίνησαν ή ολοκλήρωσαν την εκπαίδευσή τους πριν από την προσχώρηση της Πολωνίας στην ΕΕ. Η παρούσα πρόταση συνάδει με την προσέγγιση που ακολουθήθηκε στο παρελθόν.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η παρούσα πρόταση βασίζεται στο άρθρο 46, στο άρθρο 53 παράγραφος 1 και στο άρθρο 62 της ΣΛΕΕ.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Η αρχή της επικουρικότητας εφαρμόζεται στο μέτρο που η πρόταση δεν εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ.

Ο στόχος της οδηγίας δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί επαρκώς με την ανάληψη δράσης από τα κράτη μέλη, καθώς αυτό θα οδηγούσε αναπόφευκτα σε αποκλίνουσες απαιτήσεις που θα δημιουργούσαν εμπόδια στη διασυνοριακή κινητικότητα των εν λόγω επαγγελματιών και άνιση μεταχείριση. Αλλαγές στο ισχύον νομικό καθεστώς συνεπάγονται την τροποποίηση υφιστάμενης οδηγίας, η οποία μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω νομικής πράξης της ΕΕ. Συνεπώς, η πρόταση είναι σύμφωνη με την αρχή της επικουρικότητας.

- **Αναλογικότητα**

Η αρχή της αναλογικότητας απαιτεί κάθε ενέργεια να είναι στοχοθετημένη και να μην υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις συνάδουν με την αρχή αυτή, διότι περιορίζονται σε ό,τι είναι αναγκαίο για τη διευκόλυνση της αναγνώρισης των προσόντων νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη, οι οποίοι έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το ρουμανικό πρόγραμμα αναβάθμισης.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Το 2018 ζητήθηκε η γνώμη των κρατών μελών μέσω της ομάδας εμπειρογνομόνων της Επιτροπής, της ομάδας συντονιστών για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων⁵. Οι εμπειρογνώμονες των κρατών μελών ανέλυσαν τις πληροφορίες και τα έγγραφα που προσκόμισε η Ρουμανία σχετικά με την υλοποίηση του προγράμματος και διαβίβασαν παρατηρήσεις σχετικά με τα αποτελέσματα του προγράμματος στην Επιτροπή. Η Ρουμανία απάντησε ικανοποιητικά σε όλες τις ερωτήσεις και τις παρατηρήσεις των κρατών μελών. Κανένα κράτος μέλος δεν διατύπωσε αντιρρήσεις για την πρόταση σύμφωνα με την οποία οι απόφοιτοι θα πρέπει να επωφελούνται από ευνοϊκότερο καθεστώς αναγνώρισης από αυτό που προβλέπεται επί του παρόντος στη διάταξη για τα κεκτημένα δικαιώματα, δηλαδή χωρίς να είναι υποχρεωτική η συμμόρφωση με την απαίτηση ειδικής επαγγελματικής εμπειρίας.

⁵ ΕΕ L 79 της 20.3.2007, σ. 38.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η παρούσα πρωτοβουλία δεν έχει σημαντικές δημοσιονομικές επιπτώσεις. Όσον αφορά τους διοικητικούς πόρους που απαιτούνται στα κράτη μέλη για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων αναγνώρισης, η παρούσα πρωτοβουλία θα συμβάλει στη μείωση του υφιστάμενου διοικητικού φόρτου. Αντί για το γενικό σύστημα αναγνώρισης που είναι πιο χρονοβόρο, οι τροποποιημένες διατάξεις σχετικά με τα κεκτημένα δικαιώματα θα εφαρμόζονται ως προς τους αποφοίτους του προγράμματος αναβάθμισης, επιτρέποντας αυτόματη διαδικασία αναγνώρισης.

5. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

5.1. Διατάξεις της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα που εφαρμόζονται επί του παρόντος ως προς τους ρουμανικούς τίτλους εκπαίδευσης νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη

Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα, οι πολίτες της ΕΕ επωφελούνται από αυτόματη αναγνώριση εάν: i) διαθέτουν ρουμανικούς τίτλους εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, όπως απαριθμούνται στο σημείο 5.2.2 του παραρτήματος V της οδηγίας· και ii) η κατάρτισή τους άρχισε μετά την ημερομηνία προσχώρησης της 1ης Ιανουαρίου 2007 και πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις της οδηγίας.

Οι πολίτες της ΕΕ που διαθέτουν ρουμανικό τίτλο εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, των οποίων η εκπαίδευση δεν πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις είναι επιλέξιμοι για αναγνώριση βάσει των διατάξεων για τα κεκτημένα δικαιώματα του άρθρου 33(α) της οδηγίας, εφόσον πληρούν τις απαιτήσεις του εν λόγω άρθρου. Συγκεκριμένα, οι τίτλοι εκπαίδευσής τους βρίσκονται μεταξύ αυτών που απαριθμούνται στο εν λόγω άρθρο: α) *certificat de competențe profesionale de asistent medical generalist* με μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση σε «*școală postliceală*», το οποίο βεβαιώνει ότι η κατάρτιση ξεκίνησε πριν από την 1η Ιανουαρίου 2007· ή β) *diplomă de absolvire de asistent medical generalist* με σύντομες σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το οποίο βεβαιώνει ότι η κατάρτιση άρχισε πριν από την 1η Οκτωβρίου 2003· ή γ) *diplomă de licență de asistent medical generalist* με μακροχρόνιες σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το οποίο βεβαιώνει ότι η κατάρτιση άρχισε πριν από την 1η Οκτωβρίου 2003. Επιπλέον, πρέπει να αποδείξουν την επαγγελματική τους εμπειρία, όπως ορίζεται στο ίδιο άρθρο, δηλαδή προσκομίζοντας πιστοποιητικό στο οποίο να βεβαιώνεται ότι έχουν ασκήσει πραγματικά και νόμιμα δραστηριότητες νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη στη Ρουμανία, μεταξύ άλλων αναλαμβάνοντας πλήρως την ευθύνη για τον σχεδιασμό, την οργάνωση και τη διενέργεια της νοσηλευτικής περίθαλψης των ασθενών για τουλάχιστον τρία συναπτά έτη κατά το διάστημα των πέντε ετών που προηγείται της ημερομηνίας έκδοσης του πιστοποιητικού.

Οι πολίτες της ΕΕ που διαθέτουν τίτλους επαγγελματικών προσόντων νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη και έχουν πραγματοποιήσει εκπαίδευση στη Ρουμανία αλλά δεν πληρούν τις απαιτήσεις αναγνώρισης βάσει του άρθρου 21 παράγραφος 1 ή του άρθρου 33α της οδηγίας αξιολογούνται από τα κράτη μέλη υποδοχής στο πλαίσιο του γενικού συστήματος αναγνώρισης. Η αξιολόγηση αυτή διενεργείται σύμφωνα με τα άρθρα 10 έως 14 της οδηγίας. Στο πλαίσιο του γενικού συστήματος, εάν υπάρχουν ουσιαστικές διαφορές ως προς την κατάρτιση μεταξύ των προσόντων του αιτούντος και εκείνων που απαιτούνται στο κράτος μέλος υποδοχής, και τα κενά αυτά δεν μπορούν να καλυφθούν με βάση την επαγγελματική εμπειρία ή από διά βίου μάθηση, το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να

επιβάλει αντισταθμιστικά μέτρα με τη μορφή δοκιμασίας επάρκειας ή πρακτικής άσκησης προσαρμογής.

Εάν ο πολίτης της ΕΕ που κατέχει ρουμανικό τίτλο εκπαίδευσης δεν μπορεί να επωφεληθεί από κανένα καθεστώς αναγνώρισης βάσει της οδηγίας, η αίτηση πρέπει να αξιολογηθεί από το κράτος μέλος υποδοχής σύμφωνα με τους κανόνες της ΣΛΕΕ και τη σχετική νομολογία του ΔΕΕ.

5.2. Ειδικές διατάξεις της πρότασης

5.2.1. Διευκόλυνση της αναγνώρισης βάσει ιδιαίτερων κεκτημένων δικαιωμάτων των αποφοίτων του ρουμανικού προγράμματος αναβάθμισης

Η Επιτροπή προτείνει την αναθεώρηση των διατάξεων για τα κεκτημένα δικαιώματα οι οποίες εφαρμόζονται ως προς τους ρουμανικούς τίτλους εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη [άρθρο 33α της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα]. Η αναθεώρηση λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα των προγραμμάτων αναβάθμισης που παρέχονται σε επίπεδο μεταδευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και διασφαλίζει ότι οι απόφοιτοι μπορούν να επωφεληθούν από κεκτημένα δικαιώματα χωρίς να απαιτείται να αποδείξουν επαγγελματική εμπειρία. Για τον σκοπό αυτό, προτείνεται να προστεθεί νέα παράγραφος στο άρθρο 33α της οδηγίας.

Στο στοιχείο α) της προτεινόμενης νέας παραγράφου (παράγραφος 3) αναφέρονται οι τίτλοι εκπαίδευσης βάσει των οποίων επιτρέπεται στους νοσοκόμους να παρακολουθήσουν τα προγράμματα αναβάθμισης, και συγκεκριμένα οι τίτλοι που απαριθμούνται στο άρθρο 33α της οδηγίας, καθώς και οι τίτλοι μεταδευτεροβάθμιου επιπέδου που αναφέρονται στο άρθρο 4 του ρουμανικού διατάγματος αριθ. 5114 της 15ης Δεκεμβρίου 2014: [α) *Diplomă de absolvire a Școlii Tehnice Sanitare* (1978)· β) *Diplomă/Certificat de absolvire a Școlii Postliceale/Certificat de competențe profesionale (liceu sanitar plus curs de echivalare școală postliceală cu durată de 1 an)*· γ) *Diplomă de absolvire a Școlii Postliceale Sanitare* (1991 - 1994)· δ) *Certificat de absolvire a Școlii Postliceale Sanitare* (1992 - 1995)· ε) *Certificat de competențe profesionale* (2006 - 2009)].

Για τους αποφοίτους μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το πρόγραμμα προσφέρθηκε από διαπιστευμένες δημόσιες και ιδιωτικές μεταδευτεροβάθμιες επαγγελματικές σχολές. Όσον αφορά την ίδια την κατάρτιση, το παράρτημα Ι του κοινού διατάγματος αριθ. 4317/943/2014 περιλαμβάνει πέντε χωριστά ειδικά προσαρμοσμένα προγράμματα αναβάθμισης για τους κατόχους κάθε τίτλου μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που αναφέρεται ως τίτλος εκπαίδευσης στο άρθρο 4 του διατάγματος αριθ. 5114 της 15ης Δεκεμβρίου 2014.

Για τους αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το πρόγραμμα προσφέρθηκε από διαπιστευμένα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το παράρτημα ΙΙ του κοινού διατάγματος αριθ. 4317/943/2014 περιλαμβάνει ειδικά προσαρμοσμένο πρόγραμμα σπουδών για τους εν λόγω αποφοίτους.

Στο στοιχείο β) της προτεινόμενης νέας παραγράφου 3 του άρθρου 33α αναφέρονται δύο είδη τίτλων εκπαίδευσης που χορηγούνται στους αποφοίτους του προγράμματος αναβάθμισης, ανάλογα με την κατηγορία στην οποία ανήκουν: πιστοποιητικό για την αναβάθμιση των επαγγελματικών δεξιοτήτων (*certificatul de revalorizare a competențelor profesionale*) για αποφοίτους μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και πτυχίο bachelor (*diplomă de licență*) για αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

5.2.2. Αναγνώριση βάσει κεκτημένων δικαιωμάτων ειδικά για Ρουμάνους νοσοκόμους που δεν έχουν παρακολουθήσει το πρόγραμμα αναβάθμισης

Τα υφιστάμενα ιδιαίτερα κεκτημένα δικαιώματα, που ορίζονται στο άρθρο 33α της οδηγίας 2005/36/ΕΚ, επιτρέπουν στους υπηκόους των κρατών μελών που διαθέτουν τους τίτλους εκπαίδευσης που ορίζονται στο εν λόγω άρθρο να λάβουν αναγνώριση των ρουμανικών τίτλων τους σε άλλο κράτος μέλος, εφόσον προσκομίσουν πιστοποιητικό επαγγελματικής εμπειρίας που να πληροί τα καθορισμένα κριτήρια. Τα εν λόγω κεκτημένα δικαιώματα θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ισχύουν για τους νοσοκόμους που βρίσκονται στην κατάσταση που περιγράφεται στο άρθρο 33α και δεν έχουν παρακολουθήσει το πρόγραμμα αναβάθμισης.

5.2.3. Εφαρμογή του γενικού συστήματος (κεφάλαιο Ι του τίτλου ΙΙΙ της οδηγίας)

Σύμφωνα με το άρθρο 10 της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα, το γενικό σύστημα αναγνώρισης εφαρμόζεται σε όλα τα επαγγέλματα που δεν καλύπτονται από τον τίτλο ΙΙΙ κεφάλαια ΙΙ και ΙΙΙ της οδηγίας. Το σύστημα εφαρμόζεται επίσης στις περιπτώσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 10, όταν ο αιτών, για συγκεκριμένους και εξαιρετικούς λόγους, δεν πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα εν λόγω κεφάλαια. Βάσει του άρθρου 10 στοιχείο β), οι περιπτώσεις αυτές περιλαμβάνουν, για τους νοσοκόμους υπεύθυνους για γενική περίθαλψη, την περίπτωση κατά την οποία ο αιτών δεν πληροί τις προϋποθέσεις ουσιαστικής και νόμιμης επαγγελματικής δραστηριότητας που αναφέρονται στο άρθρο 33. Το άρθρο 33 αφορά τα ιδιαίτερα κεκτημένα δικαιώματα των νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη, ενώ το άρθρο 33α αφορά τα ιδιαίτερα κεκτημένα δικαιώματα των νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη που έχουν πραγματοποιήσει εκπαίδευση στη Ρουμανία. Η τελευταία αυτή περίπτωση δεν μνημονεύεται ρητώς στο άρθρο 10 στοιχείο β). Για να αποφευχθεί οποιαδήποτε αμφιβολία ως προς την εφαρμοσιμότητα του γενικού συστήματος στους νοσοκόμους που δεν μπορούν να επωφεληθούν από κεκτημένα δικαιώματα βάσει του άρθρου 33α, η Επιτροπή προτείνει να προστεθεί στο άρθρο 10 στοιχείο β) αναφορά στο άρθρο 33α.

2023/0307 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση και τη διόρθωση της οδηγίας 2005/36/ΕΚ όσον αφορά την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη που έχουν πραγματοποιήσει εκπαίδευση στη Ρουμανία

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 46, το άρθρο 53 παράγραφος 1 και το άρθρο 62,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁶,
Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,
Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Βάσει της οδηγίας 2005/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁷, οι διατάξεις για τα ιδιαίτερα κεκτημένα δικαιώματα εφαρμόζονται ως προς την αναγνώριση ορισμένων επαγγελματικών προσόντων νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη τα οποία έχουν αποκτηθεί στη Ρουμανία.
- (2) Οι νοσοκόμοι υπεύθυνοι για γενική περίθαλψη, των οποίων η κατάρτιση δεν πληρούσε τις ελάχιστες απαιτήσεις της οδηγίας 2005/36/EK και άρχισε πριν από την προσχώρηση της Ρουμανίας στην ΕΕ, μπορούν να τύχουν αναγνώρισης δυνάμει του άρθρου 33α της οδηγίας 2005/36/EK, εφόσον πληρούν τις απαιτήσεις που καθορίζονται σ' αυτό. Εάν δεν πληρούνται αυτές οι απαιτήσεις, η αίτηση αναγνώρισης αξιολογείται από το κράτος μέλος υποδοχής στο πλαίσιο του γενικού συστήματος αναγνώρισης σύμφωνα με τα άρθρα 10 έως 14 της οδηγίας 2005/36/EK.
- (3) Το άρθρο 10 στοιχείο β) της οδηγίας 2005/36/EK δεν περιέχει σαφή αναφορά στο άρθρο 33α λόγω σφάλματος. Για να καταστεί σαφές ότι τα άρθρα 10 έως 14 της οδηγίας 2005/36/EK εφαρμόζονται στην περίπτωση που ο νοσοκόμος δεν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 33α, το σφάλμα αυτό θα πρέπει να διορθωθεί.
- (4) Η Ρουμανία έχει θεσπίσει ειδικό πρόγραμμα αναβάθμισης για να επιτρέψει στους συμμετέχοντες σ' αυτό να αναβαθμίσουν τα επαγγελματικά τους προσόντα ώστε να πληρούν όλες τις ελάχιστες απαιτήσεις εκπαίδευσης που προβλέπονται για το επάγγελμα του νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη στην οδηγία 2005/36/EK. Για τον σκοπό αυτό, η Ρουμανία συνεργάστηκε εκ των προτέρων με άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή.
- (5) Η Ρουμανία εισήγαγε το πρόγραμμα με το κοινό διάταγμα αριθ. 4317/943/2014 του υπουργού Εθνικής Παιδείας και του υπουργού Υγείας⁸. Το πρόγραμμα εγκρίθηκε από τον ρουμανικό σύλλογο νοσοκόμων, μαιών και ιατρικών βοηθών και με το διάταγμα αριθ. 5114/2014⁹ του υπουργού Εθνικής Παιδείας.
- (6) Το εν λόγω ειδικό πρόγραμμα αναβάθμισης θεσπίστηκε για τους κατόχους των τίτλων εκπαίδευσης που αναφέρονται στο άρθρο 33α της οδηγίας 2005/36/EK, καθώς και για τους κατόχους ορισμένων τίτλων μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που απαριθμούνται στο άρθρο 4 του διατάγματος αριθ. 5114/2014 του Υπουργού Εθνικής Παιδείας.

⁶ ΕΕ C της , σ. .

⁷ Οδηγία 2005/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (ΕΕ L 255 της 30.9.2005, σ. 22).

⁸ Κοινό διάταγμα αριθ. 4317/943/2014 του υπουργού Εθνικής Παιδείας και του υπουργού Υγείας, της 11ης Αυγούστου 2014, σχετικά με την έγκριση του ειδικού προγράμματος αναβάθμισης της αρχικής εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη που αποκτήθηκε πριν από την 1η Ιανουαρίου 2007 για πτυχιούχους μεταδευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Επίσημη Εφημερίδα της Ρουμανίας φύλλο 624, της 26ης Αυγούστου 2014).

⁹ Διάταγμα αριθ. 5114/2014 του υπουργού Εθνικής Παιδείας σχετικά με την έγκριση της μεθοδολογίας οργάνωσης, διεξαγωγής και ολοκλήρωσης του ειδικού προγράμματος αναβάθμισης της αρχικής εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη που αποκτήθηκε πριν από την 1η Ιανουαρίου 2007 για πτυχιούχους μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Επίσημη Εφημερίδα της Ρουμανίας φύλλο 5, της 6ης Ιανουαρίου 2015).

- (7) Η Ρουμανία παρουσίασε τα αποτελέσματα του ειδικού προγράμματος αναβάθμισης το 2018 στην αρμόδια ομάδα εμπειρογνομόνων (ομάδα συντονιστών για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων) και, κατόπιν διαβουλεύσεων, κανένα κράτος μέλος δεν προέβαλε αντιρρήσεις ως προς την πρόταση να επωφεληθούν οι απόφοιτοι από ευνοϊκότερο καθεστώς αναγνώρισης.
- (8) Στις 11 Μαΐου 2020 η Επιτροπή δημοσίευσε, σύμφωνα με το άρθρο 60 παράγραφος 2 της οδηγίας 2005/36/EK, έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα του ειδικού προγράμματος αναβάθμισης¹⁰. Η έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Ρουμανία υλοποίησε το πρόγραμμα που είχε αποτελέσει αντικείμενο προηγούμενων διαπραγματεύσεων με τα κράτη μέλη, ώστε να επιτρέψει στους συμμετέχοντές του να αναβαθμίσουν τα προσόντα τους ώστε να πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις που θεσπίζει η οδηγία 2005/36/EK.
- (9) Προκειμένου να συμπεριληφθεί το ειδικό πρόγραμμα αναβάθμισης στα κριτήρια για την αναγνώριση βάσει κεκτημένων δικαιωμάτων ειδικά για νοσοκόμους υπεύθυνους για γενική περίθαλψη που έχουν πραγματοποιήσει εκπαίδευση στη Ρουμανία, είναι σκόπιμο να προσαρμοστεί το άρθρο 33α της οδηγίας 2005/36/EK, ώστε οι νοσοκόμοι που διαθέτουν σχετικό τίτλο ολοκλήρωσης του προγράμματος να μπορούν να επωφεληθούν από την αναγνώριση χωρίς να χρειάζεται να αποδείξουν επαγγελματική εμπειρία στη Ρουμανία, όπως συμβαίνει επί του παρόντος.
- (10) Επομένως, η οδηγία 2005/36/EK πρέπει να τροποποιηθεί και να διορθωθεί ανάλογα,
ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Η οδηγία 2005/36/EK τροποποιείται και διορθώνεται ως εξής:

- (1) στο άρθρο 10, το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β) για ιατρούς βασικής εκπαίδευσης, ειδικευμένους ιατρούς, νοσοκόμους υπεύθυνους για γενική περίθαλψη, οδοντιάτρους, ειδικευμένους οδοντιάτρους, κτηνιάτρους, μαιείς/μαιευτές, φαρμακοποιούς και αρχιτέκτονες, όταν ο μετανάστης δεν πληροί τις απαιτήσεις πραγματικής και νόμιμης επαγγελματικής άσκησης που αναφέρονται στα άρθρα 23, 27, 33, 33α, 37, 39, 43 και 49»

- (2) Το άρθρο 33(α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 33α

Ιδιαίτερα κεκτημένα δικαιώματα των νοσοκόμων υπεύθυνων για γενική περίθαλψη που έχουν πραγματοποιήσει εκπαίδευση στη Ρουμανία

1. Όσον αφορά τον ρουμανικό τίτλο εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, εφαρμόζονται μόνο οι διατάξεις σχετικά με τα κεκτημένα δικαιώματα που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 3.

2. Στην περίπτωση υπηκόων κρατών μελών οι οποίοι έχουν εκπαιδευτεί ως νοσοκόμοι υπεύθυνοι για γενική περίθαλψη στη Ρουμανία και των οποίων η κατάρτιση δεν πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις εκπαίδευσης που προβλέπονται στο άρθρο 31, τα κράτη μέλη

¹⁰ COM(2020) 191 final και SWD(2020) 79 final.

αναγνωρίζουν ως επαρκή απόδειξη οποιονδήποτε από τους ακόλουθους τίτλους εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, υπό τον όρο ότι ο οικείος τίτλος συνοδεύεται από πιστοποιητικό με το οποίο βεβαιώνεται ότι οι οικείοι υπήκοοι κρατών μελών έχουν ασκήσει πραγματικά και νόμιμα δραστηριότητες νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη στη Ρουμανία, μεταξύ άλλων αναλαμβάνοντας πλήρως την ευθύνη για τον σχεδιασμό, την οργάνωση και τη διενέργεια της νοσηλευτικής περίθαλψης των ασθενών για τουλάχιστον τρία συναπτά έτη κατά το διάστημα των πέντε ετών που προηγείται της ημερομηνίας έκδοσης του πιστοποιητικού:

α) *certificat de competențe profesionale de asistent medical generalist* με μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση που έχει αποκτηθεί από «*școală postliceală*», το οποίο βεβαιώνει ότι η κατάρτιση ξεκίνησε πριν από την 1η Ιανουαρίου 2007·

β) *diplomă de absolvire de asistent medical generalist* με σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μικρής διάρκειας, το οποίο βεβαιώνει ότι η κατάρτιση άρχισε πριν από την 1η Οκτωβρίου 2003·

γ) *diplomă de licență de asistent medical generalist* με σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μεγάλης διάρκειας, το οποίο βεβαιώνει ότι η κατάρτιση άρχισε πριν από την 1η Οκτωβρίου 2003.

3. Τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν τους ακόλουθους τίτλους εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη:

α) τους τίτλους εκπαίδευσης που αναφέρονται στην παράγραφο 2, καθώς και τους τίτλους εκπαίδευσης μεταδευτεροβάθμιας επιπέδου που απαριθμούνται στο άρθρο 4 του διατάγματος αριθ. 5114/2014 του Υπουργού Εθνικής Παιδείας σχετικά με την έγκριση της μεθοδολογίας για την οργάνωση, τη διεξαγωγή και την ολοκλήρωση του ειδικού προγράμματος αναβάθμισης της αρχικής εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη που αποκτήθηκε πριν από την 1η Ιανουαρίου 2007 για πτυχιούχους μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Επίσημη Εφημερίδα της Ρουμανίας φύλλο 5, της 6ης Ιανουαρίου 2015), εφόσον οι εν λόγω τίτλοι συνοδεύονται από ένα από τα ακόλουθα:

β) τους τίτλους εκπαίδευσης που αποκτήθηκαν βάσει ειδικού προγράμματος αναβάθμισης:

i) *diplomă de licență* που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του κοινού διατάγματος αριθ. 4317/943/2014, του υπουργού Εθνικής Παιδείας και του υπουργού Υγείας, της 11ης Αυγούστου 2014 σχετικά με την έγκριση του ειδικού προγράμματος αναβάθμισης της αρχικής εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη που αποκτήθηκε πριν από την 1η Ιανουαρίου 2007 για πτυχιούχους μεταδευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (Επίσημη Εφημερίδα της Ρουμανίας φύλλο 624, της 26ης Αυγούστου 2014), που συνοδεύεται από παράρτημα διπλώματος το οποίο δηλώνει ότι ο σπουδαστής έχει ολοκληρώσει το ειδικό πρόγραμμα αναβάθμισης, ή

ii) *certificatul de revalorizare a competențelor profesionale*, που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 και στο άρθρο 3 του κοινού διατάγματος αριθ. 4317/943/2014 του υπουργού Εθνικής Παιδείας και του υπουργού Υγείας, της 11ης Αυγούστου 2014, και στο άρθρο 16 του διατάγματος αριθ. 5114/2014 του υπουργού Εθνικής Παιδείας σχετικά με την έγκριση της μεθοδολογίας για την οργάνωση, τη διεξαγωγή και την ολοκλήρωση του ειδικού προγράμματος αναβάθμισης της αρχικής εκπαίδευσης νοσοκόμου υπεύθυνου για γενική περίθαλψη που έχει αποκτηθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 2007 για αποφοίτους μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Επίσημη Εφημερίδα της Ρουμανίας φύλλο 5, της 6ης Ιανουαρίου 2015).».

Άρθρο 2

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο την/στις [ΥΕ, να προστεθεί ημερομηνία που αντιστοιχεί σε ένα έτος μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας]. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 3

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Η Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος